

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄) ΠΕΜΠΤΗ 27
ΜΑΪΟΥ 2009**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A1. Μετάφραση:

Όταν όλοι απάντησαν ότι ήταν φρέσκο, είπε: «Κι όμως μάθετε πως κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν τρεις μέρες. Τόσο κοντά στα τείχη έχουμε τον εχθρό! Φυλαχτείτε λοιπόν από τον κίνδυνο, προστατέψτε την πατρίδα. Αποβάλλετε την υπερβολική σας αυτοπεποίθηση. Μην πιστέψετε πως θα ενδιαφερθεί κανείς για την πατρίδα, αν εσείς οι ίδιοι δεν φροντίσετε γι' αυτήν. Θυμηθείτε πως κάποτε η πατρίδα μας βρέθηκε στον έσχατο κίνδυνο!» Κι αμέσως ξεκίνησε ο τρίτος καρχηδονιακός πόλεμος, κατά τον οποίο καταστράφηκε η Καρχηδόνα.

Και δεν πρέπει να επικρίνεται περισσότερο ο προδότης της πατρίδας παρά ο προδότης του κοινού συμφέροντος ή όποιος λιποτακτεί από τη γενική ευημερία για χάρη της δικής του ωφέλειας και ευημερίας. Γι' αυτό συμβαίνει να είναι αξιέπαινος όποιος πέφτει για την πατρίδα, επειδή είναι σωστό να είναι πιο αγαπητή η πατρίδα σε μας παρά εμείς οι ίδιοι.

B1. α. diem: die
muris: mures
opibus: opes
urbis: urbium
communis salutis: communi salute

B1. β. quae: quod
neminem: nullius
vos ipsi: vobis ipsis
is: eas

B1. γ. prope: propius
extremo: extero
magis: maxime
cariorem: carissimarum

B2. α. dixissent: dic
decerptam esse: decerptum iri
cavete: cautum
tutamini: tutandi
nolite: nolles
fit: fierent
cadat: cecidistis
esse: fuerimus

B2. β. habemus: Ενεστώτας: habeamus
Παρατατικός: haberemus
Μέλλοντας: habituri simus
Παρακείμενος: habuerimus
Υπερσυντέλικος: habuissemus

sumptum est: απαρέμφατο ενεστώτα: sumere
απαρέμφατο παρακειμένου: sumpsisse

B3.α. ante diem: εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου (συγκεκριμένα δηλώνει προτερόχρονο), στο απαρέμφατο decerptam esse
decerptam esse: ειδικό απαρέμφατο, ως αντικείμενο στο ρήμα scitote, ετεροπροσωπία

Carthagine: απρόθετη αφαιρετική ονόματος πόλης, ως επιρρηματικός προσδιορισμός στάσης σε τόπο στο απαρέμφατο decerptam esse

oribus: αφαιρετική οργανική του μέσου στο απαρέμφατο confidere

vobis: δοτική προσωπική κτητική από το ρήμα est

Punicum: επιθετικός προσδιορισμός στο bellum

utilitatis: γενική αντικειμενική στο proditor

cariorem: κατηγορούμενο στο υποκείμενο patriam, μέσω του συνδετικού esse

esse: τελικό απαρέμφατο, ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα decet.

B3.β. ut laudandus is sit: ut (nos) eum laudare debeamus

B3. γ. quam nosmet ipsos: nobismet ipsis (αφαιρετική συγκριτική ως β' όρος σύγκρισης)

B4. α. Cum omnes recentem esse dixissent: Δευτερεύουσα χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης inquit. Εισάγεται με τον ιστορικό διηγηματικό cum και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο cum υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερεύουσας πρότασης, δημιουργώντας σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους. Είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου στην υποτακτική. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων, η πρόταση εκφέρεται με υποτακτική υπεσυντελικού (dixissent), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (inquit) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Εισαγωγή με τον ubi: Ubi omnes recentem esse dixerunt (ή dixere).

qui pro re publica cadat: Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο is. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui και εκφέρεται με υποτακτική (cadat), λόγω έλξης από την υποτακτική της συμπερασματικής πρότασης (laudandus sit). Σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού

χρόνου (άμεσα από το laudandus sit, έμμεσα από το fit) και δηλώνει το σύγχρονο το παρόν.

B4.β. Oribus urbis nolite confidere: Oribus urbis ne confisi sitis.

B4. γ. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite:

Cato monet eos ut fiduciam, quae nimia illis sit, deponant.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΜΕΤΑΒΑΣΗ